

Vantrivnaður

Við hesum er ikki sagt, at menn miðvíst verða kúgaðir, men at ein bólkur av monnum er í vanda fyri at detta burtur ímillum, tá »maskulinu« virðini og stílnir, hann umboðar, missa viðurkenning millum javnaldrar og í samfelagnum sum heild. Flestu ungu menninir, eins og kvinnurnar, megna smidliga at umstilla seg til nýggju samfelagsligu krøvini, men »tapararnir« eru ofta menn, sum ikki ynskja ella megna stóra lopið inn í »seinmodernitetin«. Tíðin rennir undan teimum. Innan útbúgvingarverkið kemur skiftið týðiliga til sjóndar. Dreingir, sum ikki fella til umboða eina vaksandi avbjóðing fyri skúlskipanina.

Ymiskar frágreiðingar varpa ljós á trupulleikan, men ongin ivi er um, at ein høvuðsorsøk til vantrivnaðin er knýtt at samleikanum hjá børnum og ungum. Dreingir, verður sagt í atfinnandi kanninum, sleppa ikki at vera dreingir longur. Ein annar vansi er eyðvitað, at somu dreingir hava lyndi til at undirmeta virðið í skúla og útbúgving, ið gerst alsamt meira týðandi sum tilfeingi fyri framtíðar starvsleið hins einstaka. Í ringasta føri

vilja glataðu dreingirnir síggja skúlan sum eina hóttan ímóti maskulinitetin, teir streingja á.

Støðan í dag

Tað eru fleiri viðurskifti, sum eyðkenna kynssamleikarnar í Føroyum í dag. Ein føroysk samfelagsgransking av monnum og manslyndi eigur m.a. at byggja á hesar tesurnar um »hitt kynið«.

[1] Menn eru ymiskir og hoyra til ymsar mentanarligar og sosialar bólkar. Tað eru teir fægstu, sum kenna seg aftur í einstáttaðu lýsingunum av monnum, sum loftmiðlarnir vanliga skapa. Maskulinitetur er haraftrat í støðari broyting.

[2] Ungir menn hava ofta trupult við at fóta sær aftur um teir í skúla, í arbeiði ella heima hava mist tignarstöðu og umdømi. Teir ynskja ikki at avdúka veikleikar, sum onnur kunnu tulka sum »ómanslig« sermerki. Hetta kann skjótt skapa eina neiliga gongd, sum einans fær trupulleikarnar at vaksa.

[3] Nógvi dreingir, kanska serliga ungir menn úr siðbundnum familjum í útjaðaraøkjum, kenna seg fremmandar í modernaðu skúlskipanini, ið krevur førleikar og abstrakta vitan av heilt øðrum slag enn tað, teir kenna heimanífrá.

Hjá hesum dreingjum gerst óviljin ímóti skúlagongd ofta stórur. Harvið er eisini vandi fyri at teir tíðliga uppgeva allar vónir um at nema sær høga formliga útbúgving.

[4] Menn tosa sjáldan opið um maskulinitet og kynssamleika. Nógvir eru í grundini rættiliga smædnir tá tað ræður um at lýsa seg sjálvan sum persón. Hinvegin er ikki óvanligt at hoyra menn gera gjøldur burtur úr sær sjálvum, til dømis við at lýsa menn sum eina ráa primitiva ætt. Hetta kann vera ein ábending um at teir ikki vita hvussu teir skulu fáa uppmerksemi og stuðul í almennum kjaki um kyn og modernaðar amleikar.

Samanumtikið

Rákið uttan úr heimi, har javnstøða eisini snýr seg um menn, er framvegis uttan fyri sjónarringin. Og meðan vit bíða, so vaksa trupulleikarnir hjá teimum veiku dreingjum í skúlanum, á arbeiðsmarknaðinum og í familjulívnum. Tíðin er búgvin at fáa eina vend í rákinum og av nýggjum kanna, hvussu samfelagið er sett saman, viðvíkjandi kyni, mentan og vald í Føroyum.